

คำชี้แจง ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อการส่งเสริม สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยใช้งานวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศตาม พ.ร.บ. การอุดมศึกษา ฉบับใหม่ (พ.ศ. ๒๕๖๒) ที่มีการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยตามความถนัด สอดคล้องกับนโยบายพลิกโฉมมหาวิทยาลัยไทย และการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกของมหาวิทยาลัยไทย
๒. เพื่อให้มีความเป็นสากลมากขึ้น เช่น การยกเลิกการกำหนดสัดส่วนเปอร์เซ็นต์ผลงานทางวิชาการ เป็นต้น
๓. เพื่อให้มีความทันสมัย รองรับการทำงานร่วมกันของคณาจารย์และนักวิจัยไทย รวมทั้งกับบุคลากรภาครัฐ และภาคเอกชนอื่นๆ การเกิดสาขา Multidisciplinary และ Interdisciplinary
๔. เพื่อให้เกณฑ์ การพิจารณา มีการกำหนดมาตรฐานการให้คะแนนที่ชัดเจนขึ้นในการก้าวสู่ตำแหน่งวิชาการแต่ละตำแหน่ง
๕. เพื่อแก้ไขเกณฑ์เดิมที่มีความไม่เหมาะสม

การปรับเปลี่ยนเกณฑ์ตำแหน่งทางวิชาการ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การยกเลิกการกำหนดสัดส่วนเปอร์เซ็นต์ของผู้ขอว่าต้องมีส่วนร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ และยกเลิกการกำหนดสัดส่วนการมีส่วนร่วมของผู้ประพันธ์อันดับแรก หรือ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ ดังนั้น เดิมผลงานทางวิชาการแต่ละผลงานจะสามารถนำมาใช้ในการเสนอขอตำแหน่งของผู้ขอได้เพียงคนเดียว แต่ในเกณฑ์ใหม่ ผลงานทางวิชาการแต่ละผลงาน สามารถมีผู้ขอใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการขั้นต่ำได้มากกว่า ๓ คน ทั้งนี้ขึ้นกับบทบาทหน้าที่และการยืนยันว่าเป็นผู้วิจัยหลัก ทั้งหมดนี้เป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมให้คณาจารย์มีการทำงานร่วมกัน และให้เกิดการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกันในการสร้างสรรค์ผลงาน
๒. การยกเลิกเปอร์เซ็นต์สัดส่วนผลงาน โดยให้ใช้ลายเซ็นรับรองแค่ ๒ ท่าน คือ ผู้ประพันธ์อันดับแรก หรือ ผู้ประพันธ์บรรณกิจ
๓. ในเกณฑ์ใหม่นี้อนุญาตให้มีการใช้ผลงานเดิมก่อนได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งก่อนหน้าการขอเป็นจำนวน ๑ ใน ๓ ของผลงานที่ใช้เสนอขอตำแหน่ง ซึ่งในเกณฑ์เดิมไม่อนุญาตให้ใช้เลย
๔. ในเกณฑ์ใหม่นี้อนุญาตให้มีการใช้ผลงานที่ผู้ขอเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เช่น ผลงานทางวิชาการของนักศึกษา ผลงานทางวิชาการของนักศึกษาแพทย์ประจำบ้าน เป็นต้น
๕. ในเกณฑ์ใหม่นี้กำหนดเพิ่มเติมให้สามารถนำผลการพิจารณาเดิมที่เคยใช้เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการมาแล้วมาเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการครั้งใหม่ในสาขาวิชาที่ต่ำกว่าในสาขาวิชาเดียวกันได้
๖. ในเกณฑ์ใหม่นี้อนุญาตให้ผู้ขอสามารถขอตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีปกติได้ หากต้องการปรับเปลี่ยนสาขาวิชาเชี่ยวชาญที่เป็นสาขาวิชาในศาสตร์เดียวกัน ซึ่งในเกณฑ์เดิมต้องเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการโดยวิธีพิเศษ เนื่องจากต้องการสนับสนุนการสร้างสรรค์ผลงานที่เป็น Multidisciplinary และ Interdisciplinary รวมถึงการเกิดสาขาวิชาใหม่ๆ

๗. ในเกณฑ์ใหม่มีการเพิ่มวิธีในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการสำหรับผู้ขอที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพจาก International Peers สามารถขอตำแหน่งได้โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการและจริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการ เพียงแต่ต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในการพิจารณาเฉพาะจริยธรรมและจรรยาบรรณเท่านั้น ในการกำหนดเกณฑ์ดังกล่าวกระทำได้เฉพาะตำแหน่งรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์บางสาขา ทั้งนี้เกณฑ์ที่กำหนดเป็นแคระดับค่าเฉลี่ยของ Life-time H-index และ Citation ของรองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ๑๐๐ คนแรกในแต่ละสาขาที่ดำรงตำแหน่งในประเทศไทย มิใช่เกณฑ์ที่กำหนดจากค่าสูงสุด การใช้เกณฑ์ใหม่เป็นการลดระยะเวลา และค่าใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาในการขอตำแหน่งทางวิชาการ

๘. มีการปรับลักษณะคุณภาพของผลงานทางวิชาการแต่ละประเภท จากเดิมระดับดี ดีมาก และดีเด่น เป็นระดับ B, B+, A และ A+ พร้อมทั้งกำหนดลักษณะคุณภาพของผลงานทางวิชาการให้สอดคล้องกันในแต่ละระดับ เนื่องจากเกณฑ์เดิมกำหนดคุณภาพของผลงานทางวิชาการระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ และรองศาสตราจารย์ เป็นระดับเดียวกัน รวมทั้งมีปรับคำอธิบายของลักษณะคุณภาพของผลงานแต่ละประเภทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้คำนึงถึงคุณภาพระดับนานาชาติ

๙. สำหรับเกณฑ์ ก.พ.อ. พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้การขอตำแหน่งศาสตราจารย์ โดยวิธีที่ ๒ ต้องมีผลงานทางวิชาการคุณภาพดีเด่น (Outstanding) อย่างน้อย ๕ เรื่อง ซึ่งเป็นการยากมากที่จะมีผู้ผ่านการประเมินด้วยเกณฑ์นี้ ดังนั้นในเกณฑ์ใหม่จึงกำหนดให้ผลงานทางวิชาการ มีคุณภาพระดับ A+ ซึ่งมีคุณภาพเทียบเท่ากับระดับดีเด่น อย่างน้อย ๒ เรื่อง เท่านั้น

๑๐. เกณฑ์ ก.พ.อ. ได้เปิดโอกาสให้ผู้ขอสามารถนำผลงานทางวิชาการรับใช้สังคมมาเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการสำหรับนักสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่มีความประสงค์จะนำความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาชุมชน สังคม หรือประเทศ และจากข้อมูลการขอตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่มีการปรับเกณฑ์ ก.พ.อ. ตั้งแต่ฉบับที่ ๙ พบว่ามีผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการด้วยผลงานเหล่านี้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการรองรับ พ.ร.บ. การอุดมศึกษาฉบับใหม่ ที่มีการแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยเป็น ๔ กลุ่ม และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับมหาวิทยาลัยต่างประเทศ โดยมีการจัดอันดับที่ดีขึ้น จึงมีการปรับเกณฑ์สำหรับคณาจารย์ สายสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่เป็นนักวิชาการที่เน้นการตีพิมพ์ ให้เหมาะสมกับความเป็นสังคมวิชาการนานาชาติ นอกจากนี้ผู้ขอสามารถนำผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นอีก ๑๐ ประเภท มาใช้ในการเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการได้

๑๑. เกณฑ์ใหม่ การกำหนดคุณภาพระดับ A+ ที่กำหนดให้ผลงานทางวิชาการ ต้องเป็นที่ยอมรับอย่างโดดเด่น (outstanding) รวมทั้งได้รับการอ้างอิงอย่างกว้างขวางในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ และตีพิมพ์ในวารสาร top 5% แรกของสาขาวิชานั้นๆ และการกำหนดคุณภาพระดับ A ตีพิมพ์ในวารสาร top 15% แรกของสาขาวิชานั้นๆ เป็นการกำหนดเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิสามารถประเมินผลงานทางวิชาการอยู่ในรอบที่ใกล้เคียงกันโดยที่วารสารที่อยู่ใน top 5% นั้น ไม่ได้หมายถึงการพิจารณาเฉพาะวารสาร 5% หรือ 15% แรกในฐานข้อมูล Scopus เนื่องจากเกณฑ์ใหม่ไม่ได้ระบุเช่นนั้น แต่ให้ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ ในการวิเคราะห์ว่าวารสารนั้นอยู่ใน 5% หรือ 15% แรกของวารสารนานาชาติที่นักวิชาการไทยในสาขาวิชานั้นเคยตีพิมพ์

๑๒. มีการจัดทำคู่มือแนะนำในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรบุคคลในระบบอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัย ได้แก่ ร่างประกาศ Adjunct Professorship ร่างประกาศการเทียบโอนตำแหน่ง วิชาการ เพื่อเป็นการส่งเสริมบุคลากรที่มีใช้คณาจารย์และนักวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ให้สามารถขอตำแหน่งทาง วิชาการ หากมีความรู้ความสามารถ และได้ทำประโยชน์ให้กับสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ